

POLITIČNA BOMBA SE JE RAZPOČILA

Čemu prideta Hruščev in Bulganin v Beograd?

Obsodba kominforme - Konec hladne vojne - Nova politika SZ

Preteklo soboto sta sovjetska in jugoslovanska vlada objavili novico, ki je dvignila silen prah po vsem svetu.

Naznanili sta, da se pred koncem meseca sestanejo v Beogradu najvišji predstavniki obeh držav. Rusko odposlanstvo bo vodil sam Hruščev, glavni tajnik stranke in sedanjí gospodar Sovjetske zveze. Spremljali ga bodo načelnik vlade maršal Bulganin in drugi sovjetski voditelji.

Jugoslavijo bodo zastopali predsednik republike Tito, Edvard Kardelj, Aleksander Rankovič in njih ožji sodelavci.

Prvo, kar je padlo vsem v oči, je, da ne pojdejo v Moskvo zastopniki male Jugoslavije, kakor bi po vseh pravilih moralo biti, temveč da obiščejo Beograd voditelji Sovjetske zveze. Že ta dogodek je brez primere v zgodovini diplomatskih odnosov med državami. Nadvse pomembno je tudi, da se sestanek sklicuje na željo Moskve in ne Beograda. Inozemstvo je tudi opazilo, da Molotova ni v sovjetskem odposlanstvu.

On je bil oni mož, ki je skupno s Stalinom največ pripomogel, da so l. 1948 vrgli Tita iz kominforma ter skušali nato z vsemi sredstvi strmoglaviti njegovo vladavino. To je vzrok, da je bil Molotov izključen.

Iz vsega tega sklepajo na zapadu, da je Tito doživel veliko zadoščenje in da pomeni sestanek v Beogradu izreden uspeh njegove politike.

ALI SE JUGOSLAVIJA SPET Približuje Rusiji?

Obisk, ki sta ga Hruščev in Bulganin napovedala, je tako hrupen in važen dogodek, da je potisnil v ozadje celo zanimanje za podpis avstrijske mirovne pogodbe. Vsi se sprašujejo, kakšne bodo njegove posledice v mednarodni politiki.

Najprej je treba ugotoviti, da pomeni Hruščev prihod v Jugoslavijo javno in bučno obsodbo kominforma in njene dosedanje od Stalina narekovane politike. Nekateri trde celo, da je to konec kominforma, in menijo, da se bo Tito, sedaj ko je dobil polno zadoščenje, vrnil v naročje Moskve. Jugoslavija postane spet zaveznica Sovjetske zveze, tako da bo Rusija raztegnila svoj vpliv do predmestij Trsta ter s pomočjo Jugoslavije vojaško obvladovala Jadransko morje.

Nekateri vodilni italijanski listi trde, da je bil spor med Moskvo in Beogradom sploh dogovorjena igra, zelo spretno politično varanje zapada, ki je prineslo Jugoslaviji velikanske koristi, zahodnemu svetu pa globoko razočaranje.

Tako naziranje je popolnoma zgrešeno in nespametno. Spor med Stalinom in Titom ni

bil igra, temveč zelo resna, krvava resničnost. Saj je Stalin spraval na noge ves komunistični svet, organiziral vse sile svoje države, da bi gospodarsko zadušil Titovo Jugoslavijo, zrušil njeno vlado in Tita uničil. Tita je morala tedaj noč in dan stražiti policija, na cesto je hodil v spremstvu vojaštva, da ga čuva pred atentati. Kako je mogoče, da se dva politika dogovorita drug drugega spraviti s sveta? Take »politične igre« ne pozna zgodovina.

Spor je nastal zaradi tega, ker se Tito ni maral podrediti Stalinovi volji in je hotel za vsako ceno ocvitati neodvisnost Jugoslavije. Da mu ni v stiski priskočil na pomoč zapad, v prvi vrsti Amerika, bi Tito danes ne bil na vladi in Jugoslavija bi bila podložniška zemlja Kremlja.

ZA POPOLNO SAMOSTOJNOST

Pomoč, ki jo je Jugoslavija prejela od Združenih držav, je bila zelo dragocena. Deselej je dobila približno eno milijardo dolarjev ali 630 milijard lir: polovica je bila v orožju, polovica v denarju, živilih in blagu.

Primerjajmo to pomoč s tem, kar je prejel Tito od Stalina. Med vojno Sovjetska zveza Titovega boja dejansko tako rekoč sploh ni podpirala in je vzdrževala prijateljske zveze z vlado kralja Petra. Po vojni je skušal Stalin Jugoslavijo politično in gospodarsko podrediti Moskvi in ko tega ni mogel doseči zlepa, je sklenil Tita uničiti.

Med vojno in po vojni je torej podpora

prihajala Jugoslaviji dejansko samo od zapada.

Med sporom z Moskvo se je pa pojavila nevarnost, da ne pade Jugoslavija v politično odvisnost od zahoda. Temu so se jugoslovanski državniki tudi odločno upirali. Tito je izjavil, da je za vsako pomoč hvaležen, a da bi je ne mogel sprejeti, ako bi mu pri tem stavili politične pogoje. Država bo raje trpela lakoto, kot da bi prodajala svojo samostojnost.

To so zapadnjaki upoštevali ter dajali Jugoslaviji pomoč, čeprav ni hotela vstopiti v Atlantsko zvezo.

Teško si je misliti, da bi se Tito nenadoma samostojnosti odpovedal ter šel prostovoljno v odvisnost od Kremlja. To je po vsem, kar se je zgodilo, popolnoma izključeno!

Jasno pa je, da želi Jugoslavija svoje odnose s Sovjetsko zvezo zboljšati in živeti z njo v dobrem sosedstvu. Saj se tudi zapadne države trudijo, kako bi mirno poravnale svoje spore z Moskvo. Ravno kar beremo, da se bodo v kratkem sestali zastopniki zahodnih velesil z voditelji Sovjetske Rusije.

V zadnjem govoru v Pulju je Tito izjavil, da hoče Jugoslavija urediti svoje razmerje na enak način z zapadom kakor z vzhodom. Prijatelji z vsemi, odvisni od nikogar! Z Rusi — je dejal — se bo Jugoslavija pogajala kot enakopravna in svobodna država. Kakor nikomur drugemu tako tudi Sovjetski zvezi ne more dovoliti, da bi se vtikovala v notranje zadeve jugoslovanske države.

Konec Stalinove politike

Šele ko je Moskva vse to sprejela, je postal mogoč sestanek v Beogradu.

Če sta Hruščev in Bulganin v to privolila, mora to biti v skladu s koristmi in načrti Moskve. Sicer bi se mogočna državnikinja ne podala na pot v malo Jugoslavijo.

Pomirjenje s Titom je v soglasju z novo politiko, ki so jo v Kremlju začeli takoj po Stalinovi smrti. Najprej so vse sosedne države in Sovjetska Rusija ustavile gonjo proti Jugoslaviji ter obnovili z njo diplomatske odnose. Sedaj vzpostavljajo tudi gospodarske stike.

Vendar tu ne gre samo za Jugoslavijo, temveč za splošno politiko Sovjetske zveze v Evropi in ostalem svetu. Stalinovi nasledniki so končali vojno v Koreji in Indokini in so ravnokar podpisali velikodušno mirovno pogodbo z Avstrijo. Pred kratkim so poslali zapadnjakom predlog o zmanjšanju oborožitve, v katerem sprejemajo celo vrsto zahtev, ki so jih pod Stalinom še ostro odklanjali.

Sedaj nam prihaja še vest, da predlagajo Sovjeti sestanek z mednarodno zvezo krščanskih delavskih sindikatov, na katerem naj bi sklepali o skupnem nastopu za izboljšanje odnosov med narodi in »ublažitev mednarodne napetosti«.

Vse to pomeni popoln prelom s Stalinovo politiko. Pokojnik je ravnal v čisto nasprotni smeri: kjerkoli je mogel, je izzival ali podžigal spore s kapitalističnimi vladami, povzročil vojno v Koreji, bil neizprosno celo z neposlušnimi komunističnimi zavezniki, kakor najbolje dokazuje spor s Titom. Stalno je grozil s silo, misleč, da bo s tem prestrašil zapad in uveljavil svojo voljo.

Uspeh je pa bil ravno nasproten: zavezniki so se mu uprli, na zapadu se je pa ustanovila mogočna vojaška zveza proti Sovjetski Rusiji, ki je tako zapravila vse simpatije, pridobljene med zadnjo vojno v zahodnem svetu.

NOVICE Z VSEGA SVETA

ZVONOVI SO ZVONILI

Sedemnajst let, odkar je na Dunaj vkorakal Hitler in deset let po vojni je Avstrija postala spet neodvisna. Tako je določeno v mirovni pogodbi, ki so jo v nedeljo slovesno podpisali na Dunaju.

V tem trenutku so z vseh cerkva Avstrije zabučali zvonovi in mnogi ljudje so od veselja jokali. Zvečer so v cesarskem dvorcu Schönbrunnu priredili na čast Molotovu, ostalim zunanjim ministrom in njih spremstvu svečano pojedino in nato sprejem, ki se ga je udeležilo 1300 gostov.

Po vsem mestu so igrale godbe in okna so bila razsvetljena. Namenjeno je bilo, da bo prebivalstvo plesalo po ulicah, a dež je vse skvaril. Le na trgu pred mestno hišo so se ljudje kljub temu vrteli ob zvoku dunajskih valčkov.

NARODNE MANJŠINE V AVSTRIJI

V avstrijsko mirovno pogodbo so vnesli tudi določila o zaščiti narodnih pravic koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov, ki žive nedaleč od Dunaja.

Zajamčene so jim osnovne in srednje šole v materinem jeziku. Njihovo šolstvo ne vodi poseben nadzornik, Slovenec ali Hrvat. V mešanih krajih morajo biti javni napisi dvojezični.

Molotov in ostali ministri niso torej popolnoma pozabili na naše brate. Samo Bog ne daj, da bi Avstrijci izvajali te določbe tako, kakor pri nas Palamara posebni statut!

NOVO POGlavJE ZGODOVINE

Zapadnjaki niso doslej ruskim komunistom niti besedice verjeli. Za vsakim predlogom so videli prevaro in skrite namene. Zato je bil vsak sporazum med vzhodom in zapadom nemogoč.

Sedaj se je pa voditeljem Sovjetske zveze posrečilo to nezaupanje vsaj deloma premagati. Avstrijski državniiki so se vrnili iz Moskve s prepričanjem, da hočejo Stalinovi nasledniki začeti res novo politiko.

Tudi francoski zunanji minister Pinay je izjavil: »Resnica je, da se je v odnosih med vzhodom in zapadom zares nekaj spremenilo.«

Zakleti sovražnik komunizma, ameriški minister Dulles, je po povratku z Dunaja rekel: »Najnovejši dogodki lahko res pomenijo preokret v toku naše zgodovine.«

Nekateri trde, da je temu vzrok atomsko orožje. Sovjetska zveza je potrošila do zdaj za atomske poskuse dve do tri milijarde dolarjev. Amerika je pa izdala petkrat več, to je 10 milijard in 600 milijonov. Take izdatke si lahko dovoli Amerikanci, a danes nikakor še Rusi.

To gre na škodo življenjskih razmer ljudstva v Sovjetski zvezi. Če je že treba trošiti milijarde, naj gredo za napredek gospodarstva in za uporabo atomske sile v miroljubne namene, ne pa za orožje.

Vseh teh težav se Moskva reši samo, če se z zapadnim svetom iskreno pomiri.

SESTANEK VELIKIH

Tri zapadne velesile so predlagale Moskvi, da bi se Eisenhower, Bulganin, Eden in francoski ministrski predsednik Faure sestali ter skušali poravnati spore, ki razdva-

jajo zahodni in vzhodni svet.

Tik pred podpisom avstrijske mirovne pogodbe je Molotov sporočil na Dunaju zbranim državnikom, da Moskva vabilo sprejema. O kraju in času sestanka se morajo še pogoditi.

Moskva se bo pogajala, čeprav je Nemčija medtem stopila v Zapadnoevropsko zvezo ter se začela obcroževati.

PERONOV BOJ PROTI CERKVI

Argentinski samodržec je izdal nove, daljnosežne odloke zoper katoliško Cerkev. Senat je 11. maja odobril zakon, s katerim se prepoveduje na državnih šolah verouk. Že prej je Peron prepovedal javne procesije in ukinil podporo semeniščem. Odpravil je pet cerkvenih praznikov: sv. tri kralje, vnebohod, vse svete, Marijino brezmadežno spočetje in Telovo. Vpeljal je ločitev zakona in dovolil prostitucijo.

Zavoljo teh protiverskih ukrepov je iznenada odstopil Peronov minister za gospodarstvo Anton Cafiero, ki uživa velik ugled tudi v inozemstvu.

»NEVIDEN GOST«

Dopisnik Corriere della Sera poroča z Dunaja, da so med svečanim sprejemom, ki so ga po podpisu avstrijske mirovne pogodbe priredili v dvorcu Schönbrunn, ves čas zelo živahno razpravljali o Hruščevem in Bulganinovem prihodu v Jugoslavijo. Razbijali so si glavo, kaj naj to pomeni.

»Včeraj zvečer« — pravi list — »je bil Tito neviden gost Schönbrunn; čeprav odsoten, je bil pričujoč.«

PREDSEDNIKOVA PLAČA

Predsednik italijanske republike prejema en milijon plače na mesec. Za vzdrževanje kvirinalskih stavb, za potnine in razne druge stroške mu nakažejo še 180 milijonov lir letno.

In vendar so izdatki mnogo manjši kot v monarhijah, kjer je vsak princček že v zibki prejemal nekaj milijončkov na leto.

ZBOGOM, DOMI

Parnik Aurelia je pretekli četrtek spet odpeljal v Avstralijo nekaj stotin Tržačanov. Doslej jih je odšlo že 5171, do konca leta jih pojde še enkrat toliko.

Sorodniki so ob slovesu jokali. Saj večina izseljencev ne bo nikoli več videla svojcev. Domačini morajo torej po svetu, na Tržaško se pa sele tujci!

PO MALEM

Pred dnevi je hodil po goriških trgovinah lepo oblečen starejši gospod. Zahteval je obrtnico v imenu Trgovske zbornice, si vse zapisal in izstavil potrdilo za 328 lir. Začetkoma je šlo vse dobro, a ko je neki trgovec zahteval natančnejših pojasnil, se je neznanec tiho izgubil.

Vsota je bila majhna, a obiskal je okoli 100 trgovin, stokrat po 328 je pa že nekaj.

HUDA ZMOTA

Občina Martina Franca pri Tarantu je poslala goriški občini pismo s temle naslovom: Občinski upravi v Gorici, Jugoslavija. Na pismo je prilepila znamko 60 lir.

Deželna uprava je takoj pisala prizadeti občini, naj uradniku, ki je pomoto zagrešil, da iz zemljepisa debelo ničlo.

GOSPODARSTVO JUGOSLAVIJE

Minister Svetozar Vukmanović je izjavil, da je industrija Jugoslavije od 1. 1. 1939 do danes svojo proizvodnjo več ko podvojila in jo bo povečala vsako leto povprečno za 10 odstotkov. Mestno in industrijsko prebivalstvo je zato močno naraslo, kmečko pa padlo. Kljub temu živi danes v Jugoslaviji še nad 60 odstotkov ljudi od poljedelstva.

V rudnike, elektrarne, železnice in tovarne so šle ogromne vsote. To je bilo potrebno, da Jugoslavija izkoristi svoje naravno bogastvo, pride do pogonske sile in strojev ter se osamosvoji od tujine.

Pri tem je pa poljedelstvo na žalost zaostalo. Šele v zadnjem času mu je začela država posvečati veliko pozornost. Uporaba umetnih gnojil se je v zadnjem letu potrojila, a zemljiški donos je še vedno precej nizek. Prvi cilj mora biti, da zagotovimo prehrano prebivalstvu.

Danes uvaža Jugoslavija letno 60 do 70 tisoč vagonov žita in tudi precej masti. Že iz vojaških razlogov je potrebno, da nemo uvažati živila. Naše gospodarstvo — je dejal g. Vukmanović — se naglo razvija, vendar je dohodek poedinega prebivalca še nizek in »v tem oziru smo še zmeraj med zaostalimi deželami v Evropi.« (Na glavo pride letno 200 dolarjev narodnega dohodka.) Hudo je tudi, da so kvalificirane delovne sile preslabo plačane.

Vzrokov dovolj, da je treba posvetiti vse napore naglemu razvoju gospodarstva.

DVOJNA MERA

Izšel je odlok ministrstva vojske, da so optanti letnika 1932 oproščeni vojaške službe. V ostalem morajo seveda izpolnjevati vse državljanske dolžnosti.

Čudno pa je, da se istim optantom odreka pravica obiskovati slovenske šole. V veljavi so torej enake dolžnosti in različne pravice.

ZDRAVNIŠKI RECEPT

Med izvolitvijo predsednika republike so nekateri poslanci zbijali šale. Dva sta glasovala za tovarnarja Pirellija, tri glasove pa je dobil državni tožilec Sepe iz procesa Montesi. Enega je dobil poslanec Buffone, kar pomeni po naše Pavliha.

Neki volilec je bil tako raztresen, da je namesto glasovnice vtaknil v žaro zdravniški recept za svoje bolne živce. Ta je zdravljenja res potreben!

KOLIKO ČITAJO!

V Združenih državah rastejo dnevni časopisi kakor gobe po dežju. Lani so jih imeli kar 1765 in tiskali v 55 milijonih izvodov.

Seveda so med njimi tudi taki, ki niso vredni piškavega oreha in bi jih naši ljudje ne brali dolgo.

NI BIL RAVNO ANGELO

V Caltagirone, rojstnem mestu Scelbe, je župan odpustil iz službe pometača Angela Di Dio. To si je ta angel vzel tako k srcu, da je kupil samokres in kot neumen streljal po mestnem uradu. Ker je več ljudi ranil, so ga zaprli. Tedaj je zvedel, da so ga namestili po 14 dneh spet namestiti. Da je imel nekaj več angelske potrpežljivosti, bi bil danes namesto v luknji v službi.

Čemu prideta Hruščev in Bulganin v Beograd

Nadaljevanje s 1. strani

VELIKA IGRA

Stalinovi nasledniki se sedaj na vse načine trudijo, kako bi njegove napake popravili. Svojo politiko hočejo nasloniti na načelo tako zvane mirne »koeksistence«, to se pravi na načelo, da tudi države s čisto nasprotnim notranjim družabnim redom lahko žive v miru ena poleg druge ter rešujejo svoje spore brez nasilja.

Sovjetska zveza se danes zadovoljuje s tem, da obda svoje ozemlje s celo vrsto nevtralnih držav, ki ne spadajo niti v zapadni niti v vzhodni tabor ter jo tako ločijo in štiti pred zahodnim svetom.

S podpisom mirovne pogodbe na Dunaju je dosegla, da bo Avstrija nevtralna. Ravno tako nevtralna je Jugoslavija, ki že od vsega početka odklanja, da bi se priključila Atlantski zvezi. Napori Moskve gredo sedaj za tem, da bi postala nevtralna tudi Nemčija. Nevtralni sta že davno Švedska in Finska. Kremelj bi želel, da bi se od Ledenege mor-

ja do Jadrana razprostiral širok pas nevtralnih dežel, ki bi jo varoval pred zapadom.

Da bi ta cilj lažje dosegel, je Kremelj sklenil poslati Hruščeva in Bulganina v Beograd.

Kako bodo zapadnjaki odgovorili Sovjetski zvezi? Braniti se morejo le tako, da zahtevajo, naj postanejo nevtralne tudi Poljska, Češkoslovaška, Ogrska, Romunija in Bolgarska, ki so danes pod sovjetsko oblastjo. Zakaj naj bi postale nevtralne le Nemčija in druge dežele, ki duhovno spadajo k zapadu? Sovjetska zveza mora tudi nekaj žrtvovati. Odpove naj se nadvladi nad Poljaki in drugimi narodi vzhodne Evrope ter se umakne v svoje meje. Edino na tej podlagi se je mogoče sporazumeti. Moskva mora sprevideti, da ne bo mogla držati večno v politični odvisnosti eno tretjino evropskih narodov.

Na tej podlagi je sporazum mogoč. Sovjetska Rusija bi bila s širokim pasom nevtralnih dežel pred zapadom zaščitena, Amerika bi pa imela zadoščenje, da je priborila vzhodnoevropskim narodom politično neodvisnost, kar jim že leta svečano obljublja.

HOTELIRJI PROTESTIRAJO

Ker vlada noče priznati profesorjem povišanja plač in ureditve službenega položaja, nameravajo spet stavkati, to pot morda kar do jeseni. Dijaki bodo ostali brez spričeval.

Proti temu je nastopilo združenje hotelirjev, češ da družine ne bodo mogle na počitnice, ker bodo otroci morali v tem času študirati. Hoteli bi imeli milijonsko škodo.

Z ROKAVICAMI

Fašisti v Rimu so začeli dvigati glave. Pred kratkim so v tovornih avtomobilih dirkali po ulicah in kričali znano pesem: »Al'armi, siam fascisti!« — »K orožju, mi smo fašisti!«

Ker je agitacija za fašizem po zakonu prepovedana, je policija rogovileže zagrabila. Med njimi je bil poslanec Pozzo, ki je prinesel svoj čas na demonstracije v Trst bombo in pri tem zgubil nogo.

Razgrajče navadno v kratkem spuste na svobodo. Prijemajo jih s premeškimi rokavicami!

UKAZUJE ČEBELAM

Na Norveškem je Otto Tangen prišel do načina, kako določiti, kam naj gredo čebele na pašo. Začel je izdelovati posebna olja iz cvetov jablane. S temi je poškopil n. pr. deteljšča in na mah je ondi vse polno rojev

brenčalo. Pridetek se je na ta način zelo povečal. Poskuse nadaljujejo tudi na drugih rastlinah.

LESKOVA MAST

V angleškem mestecu Ashby so vprašali starše, ali bi smeli učitelji uporabljati šibo za lene in nemarne učence. Od 200 staršev jih je bilo le 16 proti šibici.

Razume se, da za vsako malenkost ne smeš udariti, toda tudi pri nas se nekateri mlečnozobci tako obnašajo, da bi bila zanje edino zdravilo leskova mast. Taka mast bi bila tudi za marsikatero odrasle potrebna.

VZORNA LUCIJA

Te dni je bila v Milanu sodna razprava proti neki Luciji Sironi, ker je hotela spraviti svojega moža na drugi svet. V juho mu je mešala strup proti mišim in v testenino košček igel. Mož si je komaj rešil življenje. Jaz sem bila bolna — se je branila — mož pa zdrav in močan, zato sem hotela, da tudi on trpi.

Obsodili so jo na 5 let in 4 mesece ječe.

NEZNANI SVET

Površina zemlje meri 510 milijonov kvadratnih kilometrov; velika večina je morje. Kopnega je le 149 milijonov, a še od tega je 10 milijonov, kamor še ni stopila človeška noga. Od vse suhe zemlje poznamo prav natančno samo 10 odstotkov. Le toliko je je podrobno vrisane v zemljevide, vse drugo je natiskano bolj približno in površno.

IZ AMERIKE V MOSKVO

Ameriški strokovnjaki so izjavili, da so Združene države dosegle velike uspehe v izdelovanju raketnih izsiretkov. Najnovejši letijo z velikansko brzino več tisoč kilometrov daleč. Z njimi bi lahko obstreljevali Moskvo naravnost iz Amerike.

JE ŠE DOVOLJ ČASA

V Pisi je svetovno znan zvonik, ki je močno nagnjen, a vendar stoji. Inženirji so mnenja, da se temelji na eni strani vedno bolj udirajo. Neki Amerikanci so sedaj izračunali, da bo stolp zgrmel na tla točno l. 2174. Čakati bo treba torej še 219 let.

NOVICE

GOVOR V PULJU

V nedeljo je Tito govoril v Pulju o mednarodnem položaju in o obisku sovjetskih voditeljev Jugoslaviji. Čestital jim je, da so se pogumno odločili ter priznali Jugoslaviji polno enakopravnost. Poudaril je, da noče delati za hrbtom zapadnjakov. »Ves zahod in ves svet bosta vedela, o čem se bomo dogovorili.«

Dosedanja tekma v oboroževanju mora prej ali pozneje prinesiti vojno. Največja ovira za mir na svetu je strahovito nezaupanje, ki vlada med državniki. Sleherno dejanje na tej ali oni strani gledajo s sumom, da se za njim nekaj skriva. « To je deloma razumljivo, kajti če se človek opeče, potem »celo na hladno piha«. Toda kljub temu lahko samo moralne sile rešijo svet. »Ta moralni činitelj« — je rekel Tito — »je postal eno izmed najmočnejših orožij na svetu.«

S tem se strinjamo. Saj brez morale niti trgovina ni mogoča! Kako naj skleneš kupčijo, če ne veš, ali se lahko zaneseš na besedo kupca ali prodajalca? Še manj je brez krščanske morale mogoča mednarodna politika. Nikoli se narodi ne morejo pomiriti, dokler vsakdo misli, da mu bližnji laže in ga zahrbtno vara. In v politiki gre povrhu za blaginjo in življenje milijonov.

POGAJANJA ZAKLJUČENA

Jugoslovansko-italijanska komisija, ki razpravlja že mesece v Vidmu o prometu na meji med sosednjima državama, je zaključila svoje delo.

Osnutek morata odobriti še obe vladi. Olujšave bodo baje veljale na 10-kilometrskem pasu tu- in onstran meje.

STRAH PRED GRONCHIJEV

Izvolitev novega poglavarja laške republike je mnoge ljudi na zapadu hudo preplašila. O Gronchiju trde, da je bil vselej za to, da bi bila Italija nevtralna in da ga ni Atlantska zveza nikoli navduševala.

Vodilni dnevnik New York Times se zato sprašuje, ali ima še smisla, da Amerika pošilja milijone v Italijo.

Francoski list Combat trdi, da je napredka komunistov največ kriva gospa Klara Luce. Odkar je med volitvami zagrozila, da bo Amerika zaprla možnjo, če Italijani ne glasujejo za De Gasperija, je šel razvoj čedalje bolj na levo.

Dijaki klasičnega liceja

bodo proslavili 10-letnico obnove slovenskega šolstva v Trstu z uprizoritvijo veseloigre v 3 dejanjih

ROXI

Napisal Barry Connors

Režira prof. Jože Peterlin

Predstava bo v avditoriju v Trstu v nedeljo 22. maja ob 17. uri. To bo ob enem zadnja slovenska prireditev te sezone v avditoriju.

Dijaki vabijo prijatelje mladine in prijatelje slovenske šole na prireditev.

TOVARNA

Prinčič

KRMIN - CORMONS
TELEFON ŠT. 32

Izdeluje vsakovrstno pohištvo, spalnice, jedilnice, kuhinje i t d. Izvrši vsako delo po naročilu. Prodaja po tovarniških cenah, jamči za solidno delo.

Dopisi s Tržaškega

OPČINE

Openci odhajajo v velikem številu v Avstralijo. Z vsako ladjo se odpelje kar okoli 20 samih mladih fantov in deklet. Slovenska mladina odhaja, Italijani se pa priseljujejo! Kaj žene naše ljudi v svet? Kruh in zaslužek, saj jim doma ni obstanka prav zaradi pomanjkanja dela. In vendar bi oblastva morala skrbeti, da predvsem domačine zaposlijo pri delih na cesti Trebče—Sesljan in pri preureditvi openske železniške postaje in proge. Dela so se tu že pričela!

Če ni dela, je tudi zaslužka veliko manj. Potrošnja je zato v zadnjih časih veliko manjša, kot je bila nekoč. Naj zadostujeta le dva primera: tobakarna, ki istočasno razprodaja tudi časopise, ima sedaj kar 10.000 lir dnevno manj prometa, to se pravi 300.000 lir manj na mesec. Kavarna proda na teden borih 10 steklenic piva, medtem ko jih je prej 200!

Po 11 letih so na Opčinah pričeli zidati župnišče. Dolgo je treba čakati, da se oblastva odločijo za karkoli. Birokracija pa je taka, da ji ni para! Ker smo že pri ruševinah vojne, naj omenimo še tole: neka ženica je med vojno zgubila vse: moža, sina in hišo. Tudi sama je zadobila težke poškodbe, tako da je danes invalid. Prošenj za odškodnino je bilo toliko, da jih ni mogoče več šteti. Rim se kljub bedi, boleznim in dolžnosti ne zgane in ne zgane.

V nedeljo bomo Openci prisostvovali prvega obhajilu naših otrok. Kakih 40 jih bo! Lepo število, kajne? A še več bi jih moralo biti, da bi bilo naše veselje in zadovoljstvo popolnejše!

V NABREŽINI

V četrtek, 12. maja, so v nabrežinski kinodvorani gostovali dijaki klasične gimnazije z veseloigro Roksi, ki jo je režiral prof. Jože Peterlin. Igra je vzeta iz ameriškega življenja in je zaradi lahke ter vesele vsebine dokaj primerna za slične nastope. Če upoštevamo, da so igralci povsod prvič nastopili, moramo priznati, da so vloge dobro odigrali. Mimika posameznih igralcev je bila naravnost odlična. Le izgovarjava bi morala biti pri nekaterih razločnejša in počasnejša ter besede pravilneje poudarjene. Sicer so to hibe, ki se postopoma lahko odpravijo.

Mladim igralcem smo za njihovo vneto in požrtvovalnost dolžni zaslužno pohvalo in vse priznanje. Pomisliti moramo, da smo pred zaključkom šolskega leta, ko so dijaki že tako obremenjeni s šolskim delom. S prireditvijo so dijaki pokazali, da jim ljubezen in predanost slovenski besedi nista deveta briga. Posebno priznanje gre prof. Peterlinu, ki je ponovno dokazal veliko razumevanje za naše kulturne potrebe. Želimo si, da bi z dijaki pripravil še druge nastope.

Ne moremo pa se pohvalno izraziti o našem občinstvu, ki se prireditve žal ni udeležilo v primernem številu. V dvorani je bilo še veliko praznih mest, ki bi bila lahko zasedena. Ugotavljamo, da navadno manjkajo taki, ki imajo slovenstvo vedno na jeziku, a na žalost le na jeziku. Za slovenske kulturne vrednote takim ljudem ni dosti mar. Ti »vzorni rodoljubi« bi se morali zavedati, da slovenstvo ni samo gola misel, ni samo priložnost-

na fraza, temveč predvsem dejavnost, dejanski poseg slehernega Slovenca v svoje narodno življenje. Najmanj, kar lahko od teh ljudi pričakujemo, je, da se udeležujejo prireditve mladine, ki prihaja iz šol, kjer se vzgajajo naši bodoči izobraženci. To mladino moramo moralno podpreti, ne pa ji nuditi klavrn pogled na prazne stolice v dvorani. Samo tako bomo do neke mere opravili dolžnost, ki jo imamo do našega kulturnega ustvarjanja in do naše skupnosti.

DEVIN

Vsak občan se zaveda, kako težko je voditi gospodarstvo naše občine. Imamo ogromne izdatke, dohodki pa so pičli. Razumljivo je, da to stanje povzroča našim ljudem vsak dan večje skrbi.

Pred časom smo v Novem listu brali dopis kmeta iz Cerovelj, kjer so navedeni nekateri pametni predlogi. »Če občina nima dohodkov — pravi kmet — naj zmanjša izdatke.« To je res! Ljudje n. pr. godrnjajo, da ima občina preveč izdatkov z otroškimi vrtci. Nekateri celo pravijo, da so otroški vrtci v občinski režiji preveliko breme in pravcati luksuz. Zato so mnenja, naj vrtce vzdržujejo posamezniki, ki bi morali seveda plačati tudi vrtnarice, postrežnice in kuharice. Ljudje, ki prihajajo iz Italije, baje povedo, da so tam otroški vrtci drugače urejeni in da nimajo občine z njimi nobenih stroškov. Jasno je, da bi naša občinska uprava prihranila vsako leto več milijonov, če bi ji ne bilo treba vzdrževati otroških vrtcev. Kaj poreče k temu občinska uprava?

Naš dopisnik iz Devina je načel vprašanje, o katerem bi se lahko na dolgo in široko razpravljalo. Ni nobenega dvoma, da bi občina prihranila letno več milijonov (menda 7 ali 8), če bi ne imela v oskrbi otroških vrtcev. Ne odgovarja pa resnici trditev, da otroške vrtce v Italiji vzdržujejo posamezniki. V glavnem skrbi zanje državna ustanova ONAIR torej vsi laški davkoplačevalci. Na Tržaškem je bivša ZVU osnovala posebno državno ustanovo za otroške vrtce (Ente asili), ki posluje v vseh ostalih občinah. Vidimo torej, da naši otroški vrtci pravzaprav ne bi smeli obremenjevati občinskega proračuna, saj jih občina le upravlja in krije stroške z denarjem, ki ga davkoplačevalci dajejo v državno blagajno. Denar za vrtce prihaja v tej ali oni obliki vedno le od države, nikakor pa ne od posameznih družin!

CEROVLJE

V vasi se ni še polegel mučen vtis, ki so ga povzročili dogodki pretekle srede. Trije umori niso mačje solze! Res je sicer, da so se žalostni dogodki odigrali med nedomačini, vendar je njihov bliskoviti in krvavi zaključek globoko presunil srca vseh vaščanov in tudi ljudi iz sosednih vasi. Pri nas smo poznali samo starejšo gospo Häfere, ki se je nedavno tega nastanila pri družini Trobec. Mlajšega dekleta, zaradi katerega so pravzaprav bili izvršeni trije uboji, nismo poznali, ker se je zateklo k teti šele pred nekaj meseci. Prav tako nam je bil neznan morilec, neki sicilijanski trgovec. Usoda je hotela, da smo Ceroveci bili priča dejanju, ki nasprotuje božjim in človeškim zakonom. Dana nam

je bila prilika, da od bližje spoznamo, kam privede človeka razvratno življenje velikih mest. Človek, ki ne brzda svojih strasti, lahko postane tudi zločinec. Naj nas Bog obvaruje, da se ves gnus velemest ne prenese v naše mirne in delavne kraške vasi.

VIŽOVLJE

Preteklo soboto smo spremili k večnemu počitku 80-letnega Janeza Klariča iz Vižovelj. Bil je še pred kratkim zdrav, dokler ga ni zadnje mesece napadla bolezen, ki ga je spravila v grob. Pokojnik izhaja iz znane Tiščeve družine in je bil vse življenje skrben in marljiv delavec ter se do zadnjega živno zanimal za mašo narodno stvar. Naj v miru počiva. Sorodnikom izrekamo globoko sožalje.

GROČANA

Prebivalci obmejnih vasi trepetajoče sledimo razgovorom, ki se že nekam predolgo vodijo med Jugoslovani in Italijani v Vidmu. Ureditev obmejnega prometa je vprašanje, ki zadeva življenjske koristi mnogih naših ljudi.

Zato si lahko predstavljamo, kako so nas potrle vesti, ki so svoj čas krožile, da so se pogajanja razbila. Gospodje v Vidmu bi morali imeti pred očmi predvsem dejanske koristi obmejnih prebivalcev, ne pa se ozirati samo na politične učinke, ki bi jih povzročila ureditev obmejnega prometa tu in onstran državne meje.

Če je le količkaj dobre volje, mora prej ali slej priti do sporazuma. Ljudje žele živeti v miru, žele obdelovati svojo zemljo, izmenjati s sosedom pridelke, kupovati ali prodajati vsakdanje potrebščine. To potrebo občutimo predvsem pri nas, saj je državna meja mnogim razkosala posestva in s tem zadala hud udarec vsemu kmečkemu gospodarstvu.

Višjemu uradniku Kmetijskega nadzorništva, ki je član komisije v Vidmu, priporočamo in ga prosimo, naj se za nas zavzame. Če nas bo podprl, mu bomo iz srca hvaležni.

DOLINA

V nedeljo smo imeli zopet med nami slovenske tržaške skavte. To pot jih je prišlo kar 45. Res lepo je bilo videti te mlade fante v sinjih lepih krojih, ki so se obračali tako, da bi lahko marsikomu dajali zgled. Kaj jih je pripeljalo v tako velikem številu? V svojo organizacijo so sprejeli kar 15 novincev, ki so slovesno obljubili: »Da bodo zvesti Bogu in domovini, da bodo pomagali vsem tistim, ki so pomoči potrebni in da bodo izpolnjevali skavtske zakone.« Lepo je bilo gledati te veliko obetajoče mladeniče, ki so resno in s svečanim obrazom izrekli to slovesno obljubo. Videlo se jim je, da so vsi prežeti s temi lepimi idejami in da bodo gotovo postali zelo koristni člani človeške družbe in slovenskega naroda.

Po obljubi so si naši gostje ogledali tudi sobico, sedež naših dolinskih skavtov. Marsikdo se je čudil pridnosti in zgledni delavnosti naših vaških fantov, ki so si s svojo prizadevnostjo sami tako lepo pobarvali in okrasili sobico. Tla so bila — le pohvalimo jih — lepo oprana, lastnoročno so jih na predvečer oribali; na stenah so viseli lepo izrezljani znaki skupine — njihovo ročno delo.

Škoda, da je bilo tako slabo vreme, ki je kratilo našim mladeničem popoldansko zabavo.

Dopisi iz Goriške

ULICA ASCOLI BO OBNOVLJENA

Že neštete ulice so v zadnjem času v Gorici popravili in naše mesto dobiva kar lepo lice. Na vseh koncih in krajih se zidajo nove hiše, ki jih gradijo najrazličnejše zasebne, državne, deželne ali občinske ustanove. Ko v mesecu maju slovenski verniki hodimo k šmarnicam, moramo stopati od ene strani tudi po ulici Ascoli. Ta pa je vsa razrita ter obdana s poslopji, ki so sicer zgodovinska ostalina žalostnega židovskega »geta«, a človek ni prav varen, da se mu kaj ne usuje na glavo. Stanovanja v tej ulici so nezdrava. Hvala Bogu, da bo v kratkem času lepo obnovljena tudi ta ulica. Stara nezdrava poslopja bodo porušili in za njihove stanovalce zgradili 28 novih ljudskih hiš v ulici Italico Brass, ki leži ob potoku Kornu.

V soboto so oddali na dražbi gradnjo 66 novih hiš v raznih občinah goriške dežele. Vse hiše bodo zgradili na stroške ministrstva za delo. Na goriško občino odpade 28 ljudskih hiš. Njihova gradnja je v zvezi z obnovo ulice Ascoli. Nove ljudske hiše v ulici I. Brass bo zidala tvrdka Cecchett.

VESEL DAN

V nedeljo je bilo v travniški cerkvi prvo sv. obhajilo, ki ga je prejelo 26 slovenskih otrok. Otroškega slavlja se je udeležilo nenavadno veliko število slovenskih vernikov. Vsak se rad spominja najveselejšega dne v svojem življenju. Nekaj lepih besed je prvoobhajancem, njihovim staršem ter drugim vernikom spregovoril travniški kaplan Mazora. Na koru so peli ljudskošolski otroci. Popoldne je za prvoobhajance bila v dvorani Brezmadežne lepa akademija.

HUD POŽAR V TOVARNI DEŽNIKOV

Preteklo soboto je hud požar v tovarni dežnikov, ki je last Francesca Polettija v ulici Gallina, povzročil za dva milijona lir škode. 1500 dežnikov je popolnoma zgorelo, 1500 je bilo več ali manj poškodovanih, zgorelo pa je tudi 3000 m platna za dežnike. Hujšo škodo so preprečili ognjegasci, ki so nemudoma dospeli na mesto samo. Tovarna zaposluje 80 delavcev.

IZ PEVME

Kot bi bila mislila, da je 16. maja god sv. Janeza Nepomuka, je goriška občina pretekli teden postavila kip častitljivega svetnika na staro mesto ob pevskem mostu čez Sočo. Veliko let je bil kip sv. Janeza pri mostu. Med prvo svetovno vojno je bil pokvarjen in malo časa pred drugo so ga odpeljali, da ga popravijo. Nekam dolgo so ga popravljali, a so ga končno le izgotovili, za kar se moramo zahvaliti goriški občini, ki ji načeljuje dr. Bernardis. Saj je pravilno, da naši kraji kažejo tudi danes na zunaj versko mišljenje naših prednikov.

Kdo je bil ta svetnik? Živel je v Pragi na Češkem, kjer je bil več let pridigar v stolnici in spovednik kraljice Ivanke, žene kralja Vencislava IV. Ker sveti mož ni hotel povedati nasilnemu kralju, česa se spoveduje njegova žena, ga je ukazal vreči z mosta v reko Moltavo, kjer je utonil. Zato je mučenec kip navadno ob vodi, na mostu. Čehi ga častijo kot deželnega patrona, mi pa kot žrtev spovedne molččnosti.

KMETOVALCI V PEVMI SO ZGUBILI PRAVDO

Naši kmetje so zgubili pravdo, ki jim jo je povzročil Zavod za tri Benečije (Ente per le tre Venezie), ko jim je odpovedal najeminske pogodbe. Desetletja in desetletja so naši slovenski kmetje obdelovali zemljo na bivšem Fogarjevem posestvu v Pevmi, ki je danes last omenjene ustanove. Razsodbo je prizivno sodišče v Benetkah razglasilo šele 22. aprila, medtem ko je odločitev padla že v oktobru 1954. Razsodba Slovencev ni presenetila. Z njo se ne more strinjati niti en Slovenec. Spada pač med one, o katerih velja modri izrek starih Rimljanov: Največja pravica pomeni večkrat najhujšo krivico! Ta izrek naj upošteva zlasti zavod, ki je v pravdi sicer zmagal. Zadevo s slovenskimi posestniki lahko še vedno tako uredi, da pristojevoljno spoštuje prejšnje stanje. V tem smislu bi morali vplivati na državno ustanovo prefektura, deželna in mestna uprava, zlasti pa še predsednik Scelba, od katerega ta ustanova neposredno odvisi. Slovenci kljub vsemu še upamo, da bo Scelba rešil vprašanje iz socialnega in gospodarskega vidika in ne z raznarodovalnimi nameni.

ŠTMAVER

Z velikim veseljem in navdušenjem se je napolnilo naše srce, ko nam je prišla na uho vest, da je mestno županstvo sklenilo na primeren način urediti trg pred našo cerkvijo. Hvale vredno je, da se je župan dr. Bernardis lotil te misli, kajti v vsej goriški okolici ni mesta, ki bi nudilo izletniku tako lep razgled na Gorico, vso Vipavsko dolino in čez Brda. Duša in oko se pa zlasti pomirita ob sinjini bistre Soče. Kako izredno lepo je to mesto, nam priča tudi to, da si je svoj čas v njegovi bližini zgradil vilo neki Nemeč Zelter, ki je prej prehodil že pol sveta. Vsi

Zagonetne volitve Kmečkega konzorcija

Dne 8. maja so na občnem zboru deželnega kmečkega konzorcija izvolili nov odbor. Predložene so bile tri liste, in sicer neposrednih kmetovalcev, Združenja julijskih kmetovalcev (veleposestniki in večji kmetje) ter Kmečke zveze (Confederterra), ki velja za komunistično.

Prva lista je dobila pri prvem glasovanju 15, druga 13, tretja 6 glasov. Zato je morala zmago odločiti ožja volitev. Pri drugem glasovanju je lista Združenja velikih posestnikov dobila 18 glasov, 14 lista neposrednih kmetovalcev. Predsednik novega izvršnega odbora je postal inženir Sergio Cosolo. Ob strani mu stojita med drugimi odborniki tudi prof. Douglas Attems in vitez Merizza. Prejšnji predsednik je bil našim čitateljem že znani knjigovodja Ballaben.

Oddelek Speš goriške krščanske demokracije je poslal italijanskim listom posebno spomenico, ki so jo objavili v nedeljo. V njej trdi, da je pet komunistov glasovalo za listo veleposestnikov, ki so jih doslej vedno napadali kot najhujše sovražnike kmetov. Oni, ki so jih komunisti vedno označevali za izkoriščevalce kolonov in polovičarjev, so kar iznenada postali čvrsti branilci kmečkih koristi. Zveza med veleposestniki in komunisti bo gotovo v škodo kmetov. Namen obeh or-

Štmayerci se vedno radi spominjamo tega plemenitega moža in njegove žene, ki je bila po rodu Poljakinja. Znan je bil tudi med Slovenci v Gorici, saj se je rad udeleževal skromnih glasbenih prireditev v Alojzijevišči, ko je bil tam za ravnatelja pokojni nadškofijski kancler, Setničar Franc, morda največji goriški planinec.

Že danes prihaja na to mesto veliko izletnikov z raznimi motornimi vozili. Ko bo ta prostor primerno prenovljen, bo njihov dotok še večji. Županstvo naj tudi poskrbi, da se cesta ohrani vedno v dobrem stanju. Prav bi bilo, da se za cerkvijo uredi primeren prostor za postajanje motornih vozil, da ne bodo ovirala prometa.

Z VRHA

Skoro v vseh hišah je že napeljana električna naprava. Tudi drogi so že postavljeni, sedaj pa bodo v kratkem napeljali še električno žico. Dela so se zaradi dežja nekoliko zakasnila. Upali smo, da bo vse dovršeno že v mesecu maju, kar se na žalost ni zgodilo. Prepričani pa smo, da nam električna luč zasveti v mesecu juniju.

Cesta, ki pelje skozi vas proti Doberdobu, je že skoro popolnoma popravljena. Nanjo so navozili 250 kub. m gramozja in jo razširili, tako da smo z obnovljeno cesto prav zadovoljni.

Županstvo pa nas je zlasti razveselilo s tem, da je našo cerkvico zares lepo obnovilo. V njej se sedaj prav dobro počutimo pri sv. maši, ki jo vsako drugo nedeljo daruje g. župnik iz Gabrije.

Cerkveni pevski zbor iz Pevme vljudno vabi na PEVSKI KONCERT, ki ga priredi v dvorani »Brezmadežne« na Placuti v Gorici v soboto, 21. maja, ob 20.30 in v nedeljo, 22. maja, ob 17. uri. Nastopil bo mešani in moški zbor. Program izbranih pesmi je pester. Vstop le z vabilom, ki ga dobite pri občajnih delilcih. Ljubitelji naše pesmi, na svidenje!

organizacij je bil, da s skupnimi silami udarijo po edini organizaciji, ki zares brani kmečke koristi, to je po zvezi neposrednih kmetovalcev. Maščevali so se zaradi njene zmage pri volitvah v bolniške blagajne.

V isti nedeljski številki so italijanski listi objavili tudi krajšo spomenico komunistične kmečke zveze. V njej odločno zavračajo trditve Zveze neposrednih kmetovalcev, da so komunisti pri ožjih volitvah glasovali za listo inženirja Cosola. Pri tem se komunisti sklicujejo na izjavo, ki jo je pred glasovanjem dne 8. maja podal njihov zastopnik Giovanni Visintin. Tedaj je rekel, da komunisti ne bodo glasovali niti za Ballabenov niti za Cosolovo listo. Med drugim komunistični delegati grozijo Zvezi neposrednih kmetovalcev tudi s tožbo zaradi obrekovanja.

Kaj naj rečemo k tem volitvam? Mnenja smo, da je največja hiba v politično-družabnem ustroju italijanske države v tem, da je svobodni in samostojni kmet številčno prešibak in da zato nima nobene prave, zares kmečke organizacije. Prav bi bilo, da bi komunisti res vložili tožbo. Na ta način bi se pred vso javnostjo izkazala njihova politična značajnost ali neznačajnost. Bojimo se pa, da ne bomo napovedane tožbe nikdar doživeli.

Beneška Slovenija - Kanalska dolina

SEMPETER SLOVENOV

Naša »dolga vas« je postala čedno podeželsko mesto. K nam prihaja vsako nedeljo vedno več izletnikov iz Furlanije, zlasti pa z Goriškega in Tržaškega. Naša prelepa dolina je zanje pač bližja kot Karnija ali Kanalska dolina. Pred nedavnim so se zbrali v Čedadu župani iz nadiških dolin in razpravljali, kako bi pospešili tujski promet v naših krajih, ki nudijo toliko naravnih lepot in čistega zraka. Popraviti bi morali predvsem stranske ceste, ki so podobne potokom in zato močno ovirajo krepak razvoj turizma. Doslej se je prepogosto zgodilo, da je ob začetku poletja prišlo k nam veliko nedeljskih izletnikov, ki so nadaljnje izlete opustili, ker so jih razni »italianissimi« nadlegovali z zalezovanjem in nadziranjem. To se dogaja zlasti tedaj, če slišijo slovensko govorico in pesem.

Izletnik, ki pride na deželo, da se spočije in razvedri, ne more trpeti, da bi ga kdorkoli zasledoval. Zato se izogne vsem nadlogam in gre iskat počitka in miru med pametnejše ljudi. Čas je že, da oblastva prestrizžejo peruti tem brezpotrebni rušilcem miru v naši lepi obmejni deželici, da ne bo tudi letos trpel turizem kakor vsako leto doslej.

IZ TIPANE

Ko je posestnik Hijacint Debellis šel pred dnevi na svoje travnike v Zadnjem brdu, je v globokem prepadu zagledal človeško o-kostje. Vrnil se je v vas in je žalostno odkritje prijavil orožnikom. Orožniki in drugi ljudje so takoj pohiteli na mesto samo. Ko so mrtvega preiskali, so pri njem našli zlato uro in verižico. Nato so ugotovili, da je mrlič neki Umberto Debrazzi iz Trsta, ki se je mrdil leta 1951 pri nas na letovišču. Tedaj je revež izginil brez sledu in vsi so bili prepričani, da je zbežal v Jugoslavijo. Domačini in orožniki so ga povsod iskali in po njem poizvedovali tudi onkraj meje, a zaman. Šele po štirih letih je naš rojak Debellis odkril njegovo truplo. Pokojnik je ob plezanju po nevarni stezi skozi skalovje — zelo rad se je namreč sprehajal po okolici — bržkone izgubil ravnotežje in telebnil v prepad ter se ob padcu ubil.

ŽABNICE

Preteklo nedeljo smo pokopali 27-letnega domačina Krannerja Hanzija. Pogreba se je poleg vaščanov udeležilo veliko ljudi iz bližnjih vasi. Ker je bil pokojnik član domače gasilske brambe, ga je s svečanim obhodom spremljala k večnemu počitku. Lepo so se od njega poslovili tudi cerkveni pevci, saj je plemeniti mladenič z veliko požrtvovalnostjo in zvestobo pel 10 let v božjo čast in prosil srečne bodočnosti za slovenski narod. V slovo so mu zapeli pretresljivo in večno resnično žalostinko »Jaz sem vstajenje«. Nad vse občuteno so mu zapeli tri žalostinke tudi njegovi tovariši. Posebno ganljivo je odmevala prastara Jenkova »Blagor mu, ki se spočije«. Ob odprtem grobu sta se s pretresljivimi besedami poslovila od pokojnika dva duhovnika — kar v treh jezikih — župnik Simic in domačin Buderwald.

Pokojni Hanzij se je ponesrečil v nedeljo, 1. maja, ko se je pozno v noč vračal z dvema prijateljema na motornem vozilu iz Ukev domov. Ker se je eden izmed treh nepre-

vidno premikal, je vozač zgubil ravnotežje in motor se je prekucnil. Pokojnik je ob padcu dobil pretres možganov. Še bolj žalostno je, da se je nesreča dogodila prav pred njegovo hišo. Takoj so ga odpeljali v bolnico, kjer je po treh dneh izdihnil. Naj mu bo lahka domača zemljica. Ubogim staršem, ki so izgubili zadnjega izmed treh sinov, naše iskreno sožalje!

Čez tri dni pa smo z enako slovesnostjo, a s še večjo tugo spremljali k večnemu počitku 21-letnega domačina Brejca Ervina. Tudi ta premlada žrtev modernega prometa je pretresla vso okolico. Pokojnik se je pone-

srečil med vožnjo z avtomobilom iz Vidma proti Čedadu pri Ipplisu. Bil je član domače gasilske brambe, vnet in dober pevec, živahen mladenič in pri vseh priljubljen; tudi v Trbižu, kjer je stanoval s starši ter služboval kot trgovski pomočnik v konzumni zadruzi, so ga imeli radi. Zato se je njegovega pogreba udeležilo tudi obilo ljudi iz Trbiža in okolice. Tudi njemu so fantje zapeli več žalostink, katere je še pred nekaj dnevi sam pomagal peti. Blagi Ervin naj v miru počiva. Njegovim domačim in sorodnikom naše iskreno sožalje! Splošnemu žalovanju vse Kanalske doline ob težki izgubi dveh mladih slovenskih življenj se pridružuje tudi Novi list. Našim fantom pa naj bosta ta žalostna primera resen opomin, da bodo pri vožnji z motornimi vozili zares previdni.

Churchillov osebni policist pripoveduje

Churchilla, o katerem sodijo, da je največji živeči politik na svetu, spremljajo že desetletja noč in dan policisti. Tako ravna angleška varnostna služba Scotland Yard z vsemi imenitnimi ljudmi, zakaj nikoli se ne ve, ali se ne najde kak nasprotnik ali norec, ki bi jih sredi belega dne ne »počil«.

Da bi čuval nad Churchillovo osebno varnostjo, je Scotland Yard določil l. 1921 nadzornika W. Thompsona, ki je od tedaj do danes ostal zvesta telesna straža angleškega državnika. Spremljal ga je skozi njegovo viharo življenje in marsikaj videl. Zanimivo je, kaj ta mož pripoveduje o Churchillju.

»Prvič sem ga srečal« — pravi — »l. 1921, ko je bil minister letalstva in minister prekomorskih posesti ali kolonij. Eno ministrstvo je namreč za Churchilla premalo.«

ZAČARANI

GRAD MIRAMAR!

Opozarjamo bralce, da bomo prihodnjič začeli objavljati nad vse zanimivo in resnično pripoved o zakletem belem gradu Miramaru.

Vsi tovariši so Thompsonu pravili, da je Churchill »silno težak mož«. Nikoli nimaš pri njem trenutka prostosti. Njegov dnevni red je naravnost blazen, neprestano menjuje svoje ukaze in te drži noč in dan pri sebi.

L. 1921 ga je Thompson spremljal v Egipt in se pri tem prepričal, da je slikarstvo prava Churchillova strast in bolezen. Minister je vsak trenutek izkoristil za slikanje. Thompson ga je moral spremljati z barvami, čopiči in platnom v roki v puščavo ter stati poleg njega od ranega jutra do sončnega zahoda, medtem ko je minister tiho in zatopljeno slikal.

Niti za časa druge svetovne vojne se ni Churchill nikoli odpovedal tej svoji strasti. Tako je do danes naslikal približno 450 platen, predvsem pokrajin, ki jih je državnik v svojem življenju obiskal.

Ko se je Churchill l. 1921 vrnil na Angleško, je zletel iz vlade in postal navaden zasebnik.

»Nikoli nisem še videl človeka,« — pravi Thompson — »ki bi znal na tako plemenit način prenesti poraz kot Churchill.«

Strašen pa postane, če je brez dela. Daje si duška s tem, da divje brca v koš za papir in da postane neverjetno slabe volje. Tedaj je najbolje, da mu ne prideš v bližino. Tega se drže člani družine in njegova služinčad je tedaj srečna, kadar dobi en dan dopusta.

Toda te dobe brezdelja ne trajajo dolgo pri Churchillju. Kmalu si najde zaposlitev. Tako je bilo tudi l. 1921. Tedaj ga niso hoteli niti za poslanca.

»Me torej ne marajo!« — je rekel nekega jutra Thompsonu. »Bomo videli. Že vem, kaj mi je treba narediti. Pripravi kovčke, pa pojdem na boj v svoj stari volilni okraj Dundee.«

Volilna borba je bila že v polnem razmahu, toda še istega večera so Churchilla napadle bolečine v slepiču. Prenesli so ga v bolnico in operirali.

Thompson je sedel pred njegovo bolniško sobo, ko je v svoje veliko začudenje naenkrat začel Churchill rjoveče klicati njegovo ime. Najprej je od Thompsona zahteval častnik, potem enega svojih tajnikov, nato še več tajnikov in druge osebe. Zahteval je, naj vsi takoj pridejo.

Ko so ga zdravniki opominjali, da je vendar bolan in naj pazi na svoje zdravje, je odvrnil, da to že sam dobro ve in ima zato zdravnike kot pomočnike.

Obiskovalce je sprejemal ob vseh mogočih urah. Bolniška strežnica ga je opozorila, da se je treba držati hišnega reda. Tega naj se drže tisti — je odgovoril — ki imajo za to čas.

Nekaj dni zatem je Churchill javil zdravnikom, da si je naročil poseben železniški voz in da zvečer odpotuje na Škotsko. Ni je bilo sile, ki bi ga bila mogla zadržati. Opozorili so ga, da ima v trebuhu še šive. »Obdržim jih za spomin!« jim je odvrnil.

Na železnico so ga spravili na nosilnici. Ves čas volilne borbe — pripoveduje Thompson — sem ga moral nositi s ceste v hotelsko sobo in med zborovanji na govorniški oder. Na obrazu se mu je poznalo, da je bolan in izmučen in da zelo trpi.

Toda njegova volja je vse premagala. S svojimi govori je očaral poslušalce ter vodil, kamor je hotel.

Kljub temu je bil pri volitvah poražen in ni prišel v parlament.

Kulturne vesti

Od 29. aprila je v Berlinu odprta razstava grafičnih del petnajstih slovenskih umetnikov. Svoje jedkanice, lesoreze, večbarvne litografije, linoreze, gravure, akvatinte in suhe igle razstavljajo Debenjak, Jakac, Maleš, France Mihelič, Spacal, Tone Kralj, Cernigoj, Pilon, Sedej, Pregelj, Tršar, Oblak, Stegovec in Zelenko. Razstavnici seznam, ki je izšel ob tej priliki obsega izčrpen prikaz zgodovinskega razvoja slovenske grafične umetnosti, ki ga je napisal dr. Emilijan Cevc, in pet posnetkov razstavljenih del, med njimi Debenjakove akvatinte Spominj na Benetke in Spacalov linorez Nočne harmonije.

Na III. ljubljanskem festivalu bo nastopila tudi kraljica angleškega baleta Margot Fonteyn. Slavna plesalka si je priborila svetoven sloves z nastopi v glavnih vlogah v Gizeli, Labodjem jezeru, Trnjulčiči, Hamletu, Coppelijni in drugih baletih. Njen ples odlikujejo lahkotni gibi, ki prehajajo drug v drugega v elegantnem in neprekinjenem ritmu. Sedaj je prva plesalka znamenitega londonskega Sadler's Wells baleta.

Pred nedavnim je ljubljansko Mestno gledališče uprizorilo komedijo Dvojčiki, delo starorimskega pisatelja Plauta. Igro je mojstrsko prevedel naš veliki poznavalec antike prof. Anton Sovre. To je bila prva uprizoritev Plauta v zgodovini slovenske gledališče umetnosti. Prireditev so odlikovali lepo stilizirani komični prizori, dobro oblikovani značaji in razgibana grotesknost. Po sodbi kritikov je režiserju Jožetu Galetu uspelo v njej oživeti čar antike

Pred kratkim je mladi slovenski pesnik Janez Menart izdal svojo drugo pesniško zbirko Prva jesen. Knjiga obsega 64 pesmi. V njih mladi pesnik toži o grozotah vojne, sanja o ljubezni in razmišlja o človekovem življenju. Odlikujeta se zlasti pesem Talec in osrednja ljubezenska pesnitev Sonetni venec. Menartova beseda je včasih mehka in nežna včasih pa trda in krepka; njegove primere so drzne in tvegane, toda vselej jasne in nazorne.

Beograjska opera in Balet sta gostovala na majskem festivalu v Wiesbadenju z operami Boris Godunov, Ero z onega sveta in Knez Igor. Po pisanju nemških listov sta dosegla velikanski uspeh. Posebno pohvalo sta bila deležna zbor in solist Miroslav Cangalovič, ki je moral priti po prizoru smrti v Borisu Godunovem pred zastor nič manj ko enaindvajsetkrat.

Pretekli mesec je bila v Santiagu v Čilu razstava jugoslovanske grafike. Cilski listi so priobčili zelo pohvalne ocene. Tednik El Mercurio je še prav posebej pohvalil našega Božidarja Jakca, o katerem je napisal, da je mojster vseh grafičnih tehnik in slogov, in Miho Maleša, o katerem trdi, da je gospodar linij.

Pred nedavnim je bila v Celju razstava mariborskih likovnih umetnikov. Razstavljene so bile 103 umetniške in sicer olja, oljne tempere, akvareli, risbe, oglja, žgana glina in bron. Svoja dela so razstavili: Kavčič, Kores, Pandur, Bratož, Polak, Primožič, Kos, Trstenjak, Polanjko, Vidic, Sibila, Ipavec, Pečnik ter Kolbic. Najštevilnejša in najboljša dela so bila Kavčičeva, ki kažejo veliko moč opazovanja in karakterističnega podajanja.

Celjski razstavi bo v kratkem sledila mariborska. Na njej se bo mariborsko občinstvo lahko seznanilo z razvojem celjskih likovnikov od prve osvoboditve do danes.

Neki japonski književni zavod je zaprosil, da bi mu dovolili prevesti v japonščino Martina Krpana. izklesano in duhovito delo našega književnega mentorja in preroditelja Frana Levstika.

V Jakopičevem paviljonu v Ljubljani so sedaj razstavljena dela naših velikih impresionističnih slikarjev iz prve dobe njihovega ustvarjanja. Zasto pane so mojstrovine naše velike impresionistične četvorice: Riharda Jakopiča, Ivana Groharja, Mateja Sternena in Matije Jame. Poleg teh so razstavljena tudi zgodnja dela njihovega zvestega sopotnika in spremljevalca Petra Zmitka.

Po soglasni sodbi obiskovalcev spada ta razstava med najzanimivejše, kar so jih priredili zadnja leta na Slovenskem.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Zadnja številka Galeba

V zadnji — 4. številki — »Galeb« najdemo tudi kratko pisemce Ksaverja Meška tržaškim otrokom poleg tega pa je napisal zanje še črtico o svojem prvem pisateljskem zaslužku. Hinko Medič je tud za to številko napisal pesmico, ki ima naslov »Dober dan« in se odlikuje po svoji toplini in prisrčnosti. Zdravko Ocvirk pa je prispeval pesem »Domovina«, kateri poje med drugim:

Pri nas najlepše cvete teloh in jasmín
in zemlja dobra je in dobri so ljudje,
pri nas najbolj dišita gartroža in rožmarín
in govornica naša vseh najlepša je.

Poleg teh dveh najdemo v tej številki še pesem Franca Skalarja »Na ptičji dražbi«, ki bo gočovo tudi vseč malim; nato pesem »Zajček toži« Ludovike

Kalan, zelo primerno otroški psihi in občutju, in Širokovo pesem »Starček gre na božjo pot«, po starem ljudskem motivu.

Nadaljuje se povest »Levovi naočniki«. Tone Seliskar je poslal pripovedko »Pismo v steklenici«, Ilka Vaštetova pa pravljico »Ta'jam'a in rogač«. Poleg tega prinaša ta številka »Galeb« še več drobnih črtic in prevod sibirske pravljice o deklici Ajagagi, ki se je spremenila v gos. Nadaljuje se seveda gusarska slikanica »Kapitan Peter«. Nekaj prispevkov je prirodoslovnega in tehničnega značaja, napisanih tako, da so razumljivi tudi najmlajšim. Revijo zaključujejo pisemca malih bralcev in ugankarski kotichek. Zdi se, da je »Galeb« že dobro v poletu in da ga je mladina vesela.

M. Z.

Festival slovenske drame

Od 7. do 15. maja je bil v Celju prvi festival slovenske in jugoslovanske sodobne drame. To je bila največja slovenska gledališka prireditev zadnjih petnajstih let. Nastopilo je vsega skupaj šest slovenskih gledaliških skupin in ena hrvaška, ki so predvajale osem sodobnih dram, od katerih je bilo šest popolnoma novih. Ljubljanska drama je uprizorila Cankarjeve Hlapce, tržaško SNG Cankarjevo farso Pohujšanje v dolini šentflorjanski, celjsko Mestno gledališče dramo Miloša Mikeln Dež v pomladni noči in dramsko satiro Jožeta Javorška Kriminalna zgodba. Gledališče za Slovensko Primorje iz Kopra lahko komedijo Vasje Ocvirka Tretje ležišče, mariborsko SNG dramo Branka Hofmana Življenje zmaguje, ljubljansko Mestno gledališče dramo Igorja Torkarja Pisana žoga ter zagrebško Dramsko kazališče dramo Marjana Matkoviča Na koncu poti.

V začetku maja so v Združenih državah razdelili Pulitzerjevo nagrado za letošnja najboljša ameriška slovstvena dela. Nagrade so dobili naslednji umetniki: nagrado za prozo - William Faulkner za roman Pravljica, nagrado za poezijo - Wallace Stevens za knjigo zbranih pesmi, nagrado za najboljšo dramo - Tennessee Williams za delo Mačka na razbeljeni pločevinasti strehi, za glasbo - Gian Carlo Menotti za delo Svetnica iz Bleecker Streeta. Podelili so tudi nagrade za najboljši življenjepis, zgodovinsko delo in za najboljši časnikarski članek. Zadnjo nagrado je prejel Harrison Salisbury za vsto reportažo o Sovjetski zvezi, ki jih je priobčil New York Times.

Z izjemo Cankarjevih klasičnih del so vse drame nove, od katerih so tri prvič uprizorili.

Ob zaključku festivala je razsodišče, ki so ga sestavljali slovenski najvidnejši gledališki kritiki, podelilo prvo nagrado Javorškovi dramji Kriminalna zgodba za utemeljitvijo, da je izmed novih predvajanih del najbolj dognano in polno miselne razgibanosti. Za najboljšega izmed tekmujočih režiserjev je razsodišče priznalo Andreja Hienga, za scenografa Sveto Jovanoviča, za igralko Angelo Jenko-Jenčičevo in za igralca Janeza Skofa.

Nagrajena drama Kriminalna zgodba je satira na tiste književnike, ki ob pomanjkanju lastne iznajdljivosti in odnosa do življenja segajo po snoveh, ki godijo povprečnemu okusu občinstva ali pa odgovarjajo trenutni uradni kulturni politiki.

USPEH BEOGRAJSKEGA BALETA

Na letošnjem Florentinskem glasbenem festivalu gostuje tudi Državna baletna skupina iz Beograda. Pretekli teden je uspešno nastopila s folklornim baletom Ohridska legenda, ki ga je uglasbil srbski skladatelj Stevan Hristič, ter s klasičnim delom Romeo in Julija, ki ga je priredil ruski glasbenik Sergij Prokofijev. Oba nastopa je občinstvo nagradilo z burnim ploskanjem. Po sodbi italijanskih listov so jugoslovanski plesalci pokazali, da imajo izrazit čut za ritem, dragoceno tehnično usposobljenost ter neizčrpen polet. Skupina bo v kratkem nastopila še z dvema baletoma, in sicer s Kitajsko pravljico in z Lectovim sremem. Obe deli je uglasbil srbski skladatelj Krešimir Baranović.

ZA NAŠE ZDRAVJE

Zdravilna moč vode

Piščica zlata, dober dan,
ali moj bratec je bolan
in on ozdravel prej ne bo.
da mu prinesem z vreleca, vodo.
(Zupančič)

V teh dneh poteče sto let, odkar je mladi župnik Sebastian Kneipp v Würshofnu na Nemškem utemeljil zdravilno moč vode in v tamkajšnjih toplicah odprl prvo javno zdravilno kopalnišče na svetu. Prvim utemeljil in znanstveno dokazal nevednemu svetu, kolikovega pomena je voda za naše zdravje. Kajti že sto- in stoletja pred njim je človeštvo uporabljalo vodo kot svežilo, krepčilo in zdravilno sredstvo. Saj je že v starem Rimu veljal rek: Blagoslovljen bodi, kdor je iznašel kope! Zakaj so bili rimski vojaki tako utrjeni in vajeni prenašati še tako težke napore? Prav zato, ker so se na svojih bojnih pohodih kopali v mrzlih potokih, rekah, jezerih in morjih. To jih je utrujene in izmučene poživljalo in jim dajalo svežega življenjskega soka.

Prav tako kot nekaj je tudi danes v dobi moderne medicine voda visoko cenjeno zdravilno sredstvo. Treba jo je samo pravilno uporabljati in poznati njeno skrito zdravilno moč, kakor nam jo je utemeljil župnik Sebastian Kneipp. Podati vam hočemo nekaj preprostih in cenčnih, a zelo učinkov-

tih zdravstvenih nasvetov, katerih se poslužuje tudi sodobna zdravniška veda:

MRZLA KOPEL ROK

Pogosto tarnamo, da nas zbada v srce, da imamo visok krvni pritisk, da nam srce močno bije, da imamo tesnobni občutek pri srcu itd., skratka mučijo nas različne srčne bolezni, ki so posebno v današnji razrvani dobi tako običajne.

Kako lahko poceni in brez nevarnosti omilimo ali odpravimo te srčne padloge?

Pripravimo si enostavno mrzlo kope! v kadi, čeburu ali škafu, ki je dovolj globok. Toplina vode ne sme presegati 15 stop. C. Nato vtaknemo obe stegnjeni roki do sredine gornjih lakti v vodo in ju obdržimo v njej od 10 do 15 sekund. Tako kope! lahko obnovimo vsaki dve uri. Na vsak način pa moramo roki vzeti iz kope! tedaj, ko nas zazebe ali ko občutimo toploto. Učinek take kope! je izreden: počutimo se lahke, olajšane in čvrstejše. Srce se umiri in njegove težave se omilijo in v kratkem času tudi izginejo, če ni organsko posebno prizadeto, kar pa more ugotoviti le zdravnik.

Take kope! so koristne tudi po močnem živčnem vznemirjenju ali ob duševni utrujenosti.

Voda torej blaži, pomirja in zdravi naše telesne bolečine in krepki telo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

GOSPODARSTVO

MNOGO KOKOŠI JE POGINILO

Redka so leta, da bi v naših krajih — pa tudi drugod — ne poginile cele jate kokoši. Na marsikaterem dvorišču ni letos ostala živa niti ena. Celotna škoda gre v milijone in zato ni nič čudno, če so mnoge gospodinje le s težavo zadrževale solze. Mnogi so prodali svojo perutnino mesnicam, brž ko so bolezen opazili in tako so zmanjšali izgubo.

Zunanji znaki bolezni so: perutnina postane otožna, klavrna, izgubi tek, žeja je občutna, živali dobijo drisko z belkastimi ali celo zelenkastimi iztrebki, težko dihajo celo z odprtim kljunom, živali hropijo in se jim kolca. Če živali v kratkem ne poginejo, jim chromijo perutnice in noge. Pravega ozdravljenja ni.

Bolezen s takimi znaki imenujejo znanstveniki »laringotracheitis« ali nepravo perutninsko kugo. Vzrok bolezni je neki virus ali kužilo, ki izvira vedno od bolnih živali. Ta virus razširjajo največ vrabci, ki brskajo po kurjakih bolnih živali, razširja pa ga tudi človek s svojim obuvalom in lahko se zaneše tudi z jajci za valjenje, če prihajajo iz okuženih dvorišč. Če je bolezen že na dvorišču, je zelo verjetno, da bodo obobile vse ostale živali. Vsako razkuževanje bi prav malo ali pa nič ne zaleгло. Zato je potrebno poskrbeti že prej, da se perutnina zavaruje pred okuženjem.

Izkušnja pravi, da redko obolijo živali na dvoriščih, kjer mešajo redno med hrano nekoliko zelene ali železne galice (solfato di ferro), in sicer dnevno po eno čajno žličko na 10 živali. Zelena galica premešamo ali med krmo ali med napajalno vodo. Nekoliko koristi tudi, če med krmo redno primešamo lanenega semena in če tedensko damo vsaki živali po žličko olja.

Če pa hočemo perutnino z vso zanesljivostjo obvarovati pred boleznijo, se moramo za teči k cepivom. Bodi pa še enkrat poudarjeno, da s cepivi obvarujemo samo zdrave živali in ne moremo zdraviti bolnih. Tu velja isto kot pri cepljenju prašičev proti rdečici. Cepivo obvaruje kokoši pred boleznijo samo za določeno dobo, in sicer 3 do 4 mesece, zato je jasno, da jih moramo cepiti letno vsaj trikrat. Zelo važno vprašanje je seveda strošek. Če je cepljenje dobro organizirano, znaša letni strošek za vsako kokoš približno vrednost treh jajc. Za cepljenje perutnine ni namreč potreben živinozdravnik in najprimernejša oseba za to opravilo je kakšno brihtno dekle.

Cepiva so različna: povečini jih moramo vbrizgniti s siringo ali cepilno iglo. Neka trdka v Padovi (Istituto zooprofilattico) izdeluje cepivo, katerega v kapljah vbrizgnemo kokoši v oko. Seveda mora cepilec upoštevati navodila zavoda, ki cepivo dobavi.

ZATIRAJMO UŠI

Poznamo mnogo sort uši. Proti njim se borimo neposredno, t. j. z uničevanjem, brž ko jih opazimo.

UŠI PRI ŽIVALIH

Uši mučijo živali predvsem na vratu in repu, seveda niso tudi drugi deli telesa obvarovani pred tem zajedalskim mrčesom. Uničujemo jih z »neocidom«, »neocidolom«, »su-

pergammo« itd. Izborno sredstvo je tudi »nicol«, a obstaja nevarnost, da bi se živali lizale, četudi je »nicol« odvratnega okusa in neprijetnega duha. Ni pa dovolj, da z zgoraj imenovanimi sredstvi obrabimo samo vrat in rep, z njimi je treba poprašiti celo telo. Po nekaj dneh živali skrtačimo in nanovo poprašimo. To je potrebno zato, ker nimajo živali samo odraslih uši, temveč tudi gnide, to so jajčka. Uničiti je potrebno tudi ta zarod in zato moramo poprašiti živali vsaj trikrat. Uši pa se skrivajo lahko tudi v stelji. Zato moramo ob vsakem skrtačenju živali odstraniti iz hleva ves gnoj in steljo zamenjati, potem ko smo tudi to poprašili.

UŠI NA CVETLICAH

Za uničevanje takih uši imamo na razpolago vse polno sredstev. Glavna so: »nicol«, »nicamon« in »nicosan« na podlagi tobaka, potem pa »tetrafid«, »lingex 25« in druga. Vsa ta sredstva uporabljamo razredčena v vodi, torej z njimi škropimo. Škropivo bo učinkovalo le, če pride v neposreden dotik z ušjo. V majhnem škropimo z razpršilnikom za flit, na veliko pa z nahrbtno škropilnico.

UŠI NA ZELENJADI

Na kapusnicah, fižolu in tudi drugi povrtini delajo uši znatno škodo. Uničujemo jih tako kot na cvetlicah ali pa tako, da jih poprašimo s »otiogamma«.

UŠI NA SADNEM DREVJU

Tu potrebujemo navadno velike množine škropiva, večkrat več sto litrov. Tudi tu imamo na razpolago mnogo sredstev: »nicol«, »nicosan« in »nicamon« so navadno predragi. Cenejša, a kljub temu učinkujoča sredstva so »tetrafid«, »lingex 25«, »carposan«, »toxfid« poleg izvlečka iz kvasijevih trščic.

Športni pregled

NOGOMET

Jugoslavija - Škotska: 2-2. Pred 20.000 gledalci je jugoslovanska nogometna reprezentanca igrala neodločeno z reprezentanco Škotske. Jugoslovani so igrali v naslednji postavi: Beara, Belin, Zeković, Cajkovski, Svraka, Boškov, Veselinović, Milutinović, Vukas, Bobek, Zebec.

Za Škotsko so pa nastopali: Younger, Parker, Ewans, Young, Cumming, Smith, Collins, Raily, Gemmel, Liddell. — Sodil je Italijan Orlandini.

Gole so dali: Veselinović (J) v 13. minuti, Raily (S) v 28. minuti, Vukas (J) v 39. minuti in Smith (S) v 40. minuti — vsi v prvem polčasu. Dvajset minut pred koncem je Bearo v vratih nadomestil Kralj.

Vesti, ki so jih prinašali jugoslovanski časopisi, da niso državni reprezentanti v najboljši formi, so bile torej utemeljene. Kar se je dogajalo nedeljo za nedeljo na nogometnih igriščih A lige, se je ponovilo v nedeljo v Beogradu. Čeprav je zamudil Zebec v drugem polčasu tri prilike, da strese škotsko mrežo, čeprav je 7 min. pred koncem Milutinović zadel vratni o, čeprav se zdi, da je prejel Raily, v akciji prvega škotskega gola žogo v »offside«, so Jugoslovani igrali slabo. Igra je bila počasna, netočna, za vsakega naših igralcev se je zdelo, da se le s težavo premika po igrišču. Atleti so utrujeni, prenapušeni igre. Turneje v inozemstvu in tekme za prvenstvo jim ne dovolijo potrebnega počitka.

Pravo nasprotje Jugoslovanov so pa bili Skoti. Prvi pri vsaki žogi, atletsko na višini, čeprav na nižji tehnični stopnji, so pokazali igro, o kateri so

UŠI NA OTROŠKIH GLAVAH

Vsak DDT jih uniči, posebno pa znamka »killing«. Tega dobiš v tekočini in v prahu in takega tudi uporabljaš. V teku ene ure ne bo ostala nobena uš živa, vendar moramo sredstvo uporabljati vsak dan vsaj pet dni zaporedoma, da uničimo tudi jajčka oziroma zarod, ki se iz teh razvije.

UŠI IN KAPARJI

Uš se premika, kapar pa čepi na mestu, na katerega je pritrjen s sesalcem, ki ga ima na trebuhu oziroma na spodnji strani. Kaparje na oleandrih, aspidistrah, limonah itd. uničujemo s »paramagom«, »coccidolom« in podobnimi sredstvi. Če je kaparjev malo, jih lahko uničimo tudi ročno: stisnemo jih ob podlago, na katero so se priselali.

NAMIZNE SORTE GROZDJA

Lansko leto so v Italiji pridelali skoraj 3 milijone kvintalov namiznega grozdja, največ v provinci Bari, ki dosega skoraj eno četrtno celotnega pridelka. Pridetek se stalno dviga, ker ta žlahtni sad prija vedno širšim slojem, vinogradnikom pa se pridelovanje izplača.

Kar se sort tiče, se njih število vedno bolj krči. Medtem ko so bile l. 1925 razstavljene v Piacenzi 204 sorte, ki so tedaj bile najbolj razširjene, obstoji danes v celoti komaj 24 sort, ki so omembe vredne, in med temi jih je samo 8, ki predstavljajo nad 90% celotnega pridelka.

Na prvem mestu je »regina«, ki kraljuje z nad 30% celotnega pridelka. Sledi »zibibbo«, ki predstavlja še vedno 14%, a je svoj čas predstavljal nad 26% vsega pridelka. Z manjšimi odstotki sledijo v vrstnem redu: »baresana«, »Italija«, »zgodnji Panse«, »vinogradniška kraljica« (regina dei vigneti), »rumena žlahtnina« in »moškati iz Terracine«. »Vinogradniška kraljica« je v zadnjem času posebno priljubljena; ne smemo je pa zamenjati z »regino«, ker ni z njo niti v sorodu.

se novinarji izrazili, da je najboljša igra škotske reprezentance.

Za spoznanje bolje od ostalih so med Jugoslovani igrali Svraka, Belin in Boškov, medtem ko so bili najboljši med gosti Parker, Ewans in Smith.

Italijanska liga. Izidi: Bologna - Fiorentina: 0-2, Catania - Sampdoria: 2-1, Genoa - Atalanta: 1-0, Lazio - Spal: 0-0, Milan - Juventus: 3-1, Napoli - Pro Patria: 2-1, Torino - Novara: 3-2, Triestina - Inter: 0-1, Udinese - Roma: 1-0.

V lestvici ni po tem kolu nič novega. Milan je obdržal tri točke naskoka, ki ga ločijo od najbližjega zasledovalca Udinese. Slaba je predla Milanu v začetku tekme. Boniperti je izkoristil napako milanskega vratarja Buffona in poslal žogo v mrežo v 26. minuti prvega polčasa. En gol razlike sicer ni tako reč, ko so moštva imela pred seboj še celo uro igre; kar pa je bolj vznemirjalo Milanove navijače, je bila uspešna igra turinskih napadalcev, med katerimi sta se posebno odlikovala Bronée in Montico. Zgodilo se je pa, da se je deset minut pred koncem polčasa Boniperti ponosrečil in moral pustiti igrišče. To je izkoristil Milan in pet minut kasneje izenačil z Nordhalom. V drugem polčasu se je Boniperti sicer vrnil na igrišče, vendar bolj zaradi števila kot za pozitivni doprinos k igri. Tehnična raven Juventusove igre je znatno padla in Milan je brez posebne težave še dvakrat stresel Violovo mrežo. Uspešna sta bila Nordhal in Liedholm. Z dvema goloma, ki ju je zabil, je zasedel Nordhal zopet prvo mesto v lestvici strelcev.

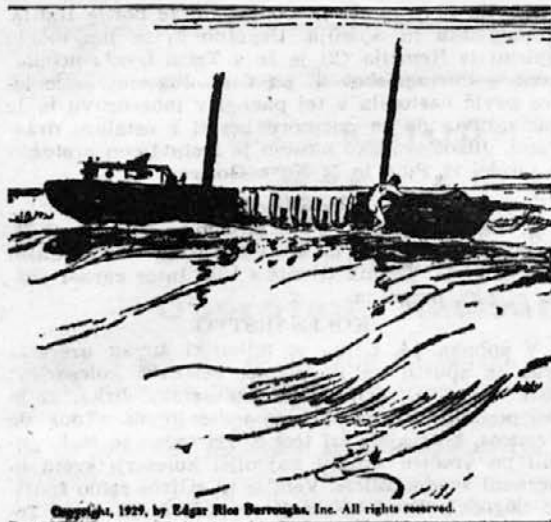
Udinese je v blatu in s slabo igro premagala tekmeča za drugo mesto Romo. Uspeh Fiorentine nad Bologno ji je pomagal, da se je najbrž dokončno uvrstila na drugo mesto s tremi točkami naskoka pred Bologno in štirimi pred Romo in Fiorentino.

(Nadaljevanje na 10. strani)

ZA NAŠE NAJMLAJŠE

št. 13

Tarzan, kralj džungle

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Dragoceni papirji so izginili. Zdaj je Tarzan ve del, zakaj so ga vrgli v morje. Za tem se je skrival njegov nepomrljivi sovražnik Mascalzoni. Gledal je kako se je obleka pogrezala v globino ter odplaval dalje. Zvečer je zagledal neke nejasne obrise.

Z dvema pripravnima kosoma lesa je kmalu odvešal proti obali. Pozno popoldne se ji je toliko približal, da je mogel razločiti obrise dežele. Čudno znana se mu je zdela! Kar verjetj ni mogel, da bi ga usoda vrgla na prag ljubljene džungle!

19

Bila je razbitina ladje, ki so jo zibalj valovi. Še malo, pa je bil pri njej. Plavalcu, ki se že dvajset ur ni bil odpočil, je bila zapuščena ladja pravo pribežališče. Splezal je na palubo in tisti mah zaspal kakor dete v zibelki.

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Ko je s čolnom priplul v mali zaliv, je zgnil vsak dvom. Na robu pragozda je stala kočica, zgrajena po davno stromneli roki njegovega očeta, lorda Grey-stoka! Tarzan je skočil na breg in srce mu je od radosti zaigralo v prsih.

Cez nekaj ur je Tarzana zbudila sončna prpeka. Mučila ga je huda žeja, a preden se je utegnil zme-niti zanjo, je opazil nekaj, kar ga je silno razvese-lilo. Nedaleč se je na valovih zibal rešilni čoln in v daljavi se je risala črta afriške obale.

20

Tu je bilo vse, kar mu je bilo dragega v mladost-nih letih. Našel je tisoče ptic in bujno cvetje. Tar-zan, rejenec opice Kale, se je vračal v svoje kra-ljestvo. Vrgel je glavo nazaj in tišina džungle je vztrepetala od njegovega divjega krika.

Skrivnost

DRJA FU-MANČUJA

ROMAN - Spisal: Sax Rohner - Prevedel: A. P.

Prav tako čudno je bilo to, kakor je bil privid, ki sem ga imel, ko sem ležal v kleti hiše blizu Windsorja. Po Westovi zgodbi mi je šinilo na misel, da je moj privid imel posebnosti, ki so so-rodne takim, ki jih povzročata hašiš. Ali je mogoče, da sva takrat bila omamljena z indijsko konopljo? Vsak zdravnik ve, da je ta rastlina izdajalsko mamilo, toda Fu-Mančujev znanje o tem sred-stvu je bilo na mnogo višji stopnji ko naša počasna znanost. To je Westov doživljaj zgovorno dokazal. Nemara sem pustil priliko, da bi nabral za zapad nekaj tujega znanja iz tajnega vzhoda. Mor-da bom v bodočnosti to popravil. Mogoče pa je, da je modrost, ki si jo je nakopičil Fu-Manču — za vedno zgubljena.

Fu-Mančujev dom

Čas je potekal in nas ni ali nas je vsaj zelo malo privedel bliže k našemu cilju. Nayland Smith je tako skrbno izločil stvar iz ča-sopisja, da je razen nekoliko ljudi izven tajne policijske službe in posebnega oddelka Scotland Yarda le malokateri vedel, da so

mnogi poskušeni in izvršeni umori, ropi in ugrabitve le členi neke verige, še manj pa se jih je zavedalo, da se giblje po glavnem mestu zlonosen mojster hudičevih umetnosti, ki so ga iskali naj-bistroumnejši možje, a ki se je vsem zmagoslavno in zaničljivo iz-mikal. Smith sam dolgo časa ni mogel spoznati enega člana ve-rige, ki pa je bil velik in zelo važen.

»Petrie,« mi je rekel neko jutro, »poslušaj tole: v bližini Šan-ghaja — neke temne noči. Na krovu neke džunke, ki je plula mi, mo Andamana, je švignila kvišku modra luč. Minuto pozneje se je zasljal klic: Mož čez krov!

Prvi častnik. Mr. Lewin, ki je bil v službi, je ustavil stroje. Spustili so čoln, toda nikogar niso našli. V tistih vodah so morski psi. Morje je bilo precej viharno.

Poizvedbe so pokazale, da je tisti človek, ki je zginil, bil neki James Edwards, potnik drugega razreda, ki se je vkrcal za Šan-ghaj. Mislim, da je bilo ime izmišljeno. Mož je bil neke vrste orientalec in dobro smo pazili nanj...

»Takšen je konec njunega poročila,« je dejal Smith. Menil je dva moža, ki sta se pridružila Andamanu v trenutku njegovega odhoda iz Tilburija.

Skrbno si je nažgal pipo.

»Ali je to zmaga za Kitajsko, Petrie?« je vprašal rahlo.

»Dokler nam velika vojska ne odkrije njenih tajnih vojnih sredstev — Boga prosim, da tega ne bi doživel — ne bomo tega nikdar vedeli,« sem odgovoril.

RADIO TRST A

Nedelja, 22. maja ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos maše iz tržaške stolnice; 11.30 Vera in naš čas; 12.00 Oddaja za najmlajše: Mizica pogrnj se; 13.30 Glasba po željah; 16.00 Malo za šalo — malo za res; 19.15 Naši književniki; pred mikrofonom: Janežič Stanko; 20.30 Wagner: Lohengrin, opera v 3 dejanjih (I. in II. dejanje).

Ponedeljek, 23. maja ob: 12.55 Poje ženski duet; 14.00 Lahke melodije igra Franco Russo; 18.30 Poje tenorist Dušan Pertot; 19.15 Mamica pripoveduje 20.30 Poje zbor Slovenske filharmonije; 22.15 Wagner: Lohengrin, opera v 3 dej. (III. dejanje).

Torek, 24. maja ob: 13.30 Glasba po željah; 18.4 Operne duete pojeta Antič in Pokorny; 19.15 Radijska opera univerza; 21.00 Radijski oder: Savory: Jurij in Marjeta.

Sreda, 25. maja ob: 13.30 Lahke motive igra duet Harris-Primani; 18.00 Sibelius Simfonija št. 7; 18.30 Z začarane police: Zamorska Gerda; 18.30 Koncert violinista Karla Sancina; 21.00 Aktualnosti; 22.00 Književnost in umetnost.

Četrtek, 26. maja ob: 12.00 Predavanje: Videm središče Furlanije; 18.00 Mendelssohn: Koncert v E molu; 19.15 Radijska univerza; 21.00 Dramatizirani: zgodba: Parson: iznajditelj parne turbine; 22.00 Glasbeno predavanje.

Petek, 27. maja ob: 13.30 Glasba po željah; 18.30 Z začarane police: Sivilja Lizika; 19.15 Sola in vzgoje: O škodljivem tisku; 21.00 Tržaški kulturni razgled; 21.15 Glazunov: Koncert za violino in orkester; 22.00 Predavanje iz svetovne literature; 22.15 Slavni pevci.

Sobota, 28. maja ob: 12.00 Naše povrtine in zdravje: solata; 14.15 Paganinijev Capricci; 15.30 Pogo vor z ženo; 16.00 Igra Pacchiorijev salonski orkester; 18.40 Koncert basista Jovana Antiča; 20.30 Slovenski zbori; 21.15 Cajkovski: Simfonija št. 2; 21.00 Malo za šalo — malo za res; 22.00 Pestra operna glasba.

TEDENSKI KOLEDARČEK

- 22. maja, nedelja: 6. povel., Helena
- 23. maja, ponedeljek: Deziderij, Milorad
- 24. maja, torek: Marija pom. kr., Cve'ta
- 25. maja, sreda: Urban, Zdestap
- 26. maja, četrtek: Filip N., Dragica
- 27. maja, petek: Beda, Volkašin
- 28. maja, sobota: Avguštin, Jaromil

Izdaja Konzorcij Novega lista

Odgovorni urednik Drago Legiša

Tiska zadruga tiskarjev »Graphis« z o. z. v Trstu
Ulica Sv. Frančiška 20 — Telefon 29-477

VALUTA — TUJ DENAR

Dne 18. maja si dobil oz. dal za:		
ameriški dolar	626—628	lir
avstrijski šiling	23,75—24,75	lir
100 dinarjev	80—85	lir
100 francoskih frankov	166—168	lir
funt šterling	1640—1680	lir
nemško marko	145,50—149,50	lir
pesos	19—22	lir
švicarski frank	146,75—147,75	lir
zlato	717—720	lir
napoleon	4175—4275	lir

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje št. 112: Cital sem zanimivo razpravo o življenju pingvinov, to je tistih ptičev, ki žive v mrzlih krajih blizu južnega tečaja in ki imajo perutnice kot nekak črn frak na beli podlagi. Rad bi še vedel, ali ti ptiči žive tudi v mrzlih krajih okoli severnega tečaja. Ali jih tam ni?

Odgovor: Svoj čas so živeli pingvini tudi v severnih mrzlih krajih, a so izginili, kar je zakrivil človek, ki se je hranil z njih mesom in grel z njih mastjo. Zapisniki pravijo, da je bil pobit zadnji par severnih pingvinov leta 1844 na nekem otočju blizu Islandije.

Vprašanje št. 113: Zakaj mi seme na gredici prav slabo vzklje, medtem ko bujno poženejo vsa semena na poti ob gredicah, kljub temu da je zemlja pokrita s peskom?

Odgovor: Možna sta dva vzroka: Navadno naš ljudje pokrijejo seme s predebelo plastjo zemlje in klica ne more preriti na zrak. Drugi vzrok je ta, da zemlja na gredici napravi skorjo, katere nežni poganjek ne more predrti. Med pesek padlo seme je navadno zasenčeno od peska samega, vlage pa tudi najde dovolj, da vzkalj in požene korenine. Na pesku se ne stvori skorja kot na gredici.

ŠPORTNI PREGLED

(Nadaljevanje z 8. strani)

Tudi v spodnjem delu lestvice je stanje najbrž dokončno. Samo čudež bi se lahko rešil Spal od izpada iz A lige, medtem ko je Pro Patria že matematično pokopana.

Prihodnjo nedeljo bodo moštva A lige počivala zaradi priprave na tekmo z Jugoslavijo v Torinu.

HOCKEY NA KOTALKAH

Začelo se je svetovno prvenstvo hokeja na kotalkah, ki je bilo letos dodeljeno Italiji. Moštva so bila razporejena v štiri skupine, in sicer:

- V Modeni: Spanija, Cile, Francija in Danska.
- V Trstu: Nemčija, Portugalska in Holandska.
- V Novari: Italija, Svica in Irska.

V Monzi: Belgija, Anglija, Norveška in Jugoslavija.

Prvi dve državi iz vsake skupine sta prišli v finale, ki bo v Milanu. Ostale bodo igrale tolažilni turnir v Pistoji. V finale so prišle: Spanija, Cile, Portugalska, Nemčija, Italija, Svica, Belgija in Anglija. Za prvo mesto se bodo najbrže borile Italija, Portugalska in Spanija. Uspešno bi se jim mogle upirati le Nemčija (ki je že v Trstu igrala neodločeno s Portugalsko) in pa Cile. Jugoslavija je letos prvič nastopila v tej panogi v inozemstvu in je razumljivo, da se ne more kosati z ostalimi državami. Jugoslovansko moštvo je sestavljeno pretežno iz igralci iz Pule in iz Nove Gorice.

BASEBALL

A liga - 2. kolo: CUS Milano - Nettuno: 5-23, Brooklyn Firenze - Lazio: 6-12, Roma - CUS Calze Verdi: 25-13. Tekma Giants - Lib. Inter zaradi dežja ni bila odigrana.

KOLESTARSTVO

V soboto, 14. t. m., je milanski župan prerezal trak in spustil na italijanske ceste 98 kolesarjev: začel se je »Giro d'Italia«. Kolesarska dirka, ki je po popularnosti slična samo slovitemu »Tour de France«, bo trajala tri tedne. Tri tedne se bodo podili po vročem asfaltu najboljši kolesarji sveta in neznani »vodonosilci«. Vendar ni »Giro« samo športni dogodek. Pred kolesarji se podi dolga vrsta reklamnih vozov. »Gazzetta dello Sport«, tednik, ki organizira dirko, prinaša dnevno dve strani reklam. In ne mislite, da so to samo reklame za znamke raznih kolesarskih industrij! Kaj še! Testenine, meso v konzervah, najrazličnejše vrste alkohola in tako dalje... To vam je pravi cirkus! Sicer pa pride 17. junija »Giro« v Trst in si bo to lahko vsak sam ogledal.

Kaj pa dirka sama? Od najboljših kolesarjev na svetu manjka samo svetovni prvak Francoz Bobe! Največ upanja za končno zmago imajo Italijani Coppi, Magni, Astrua in Fornara, Francoz Geminiani ter Svicarja Koblet in Clerici (lanskoletni zmagovalc).

V soboto je zmagal v Torinu Messina, naslednjega dne je bil prvi v Cannesu Magni, medtem ko je v ponedeljek zmagal v Sanremu Defilippis. V lestvici vodi Magni pred skupino enajstih dirkačev z istim časom; od boljših sta zaostala Astrua in Fornara za 5 minut, Koblet pa celih osem.

SAH

Ivkov je zmagal v Buenos Airesu. Jugoslovanski uspeh je dopolnil Gligorič, ki se je povzpел na drugo mesto. Tretje mesto je zasedel Pilnik, četrto pa Szabo. Peto, šesto in sedmo mesto si delijo Rossetto, Bisguier in Pachman. Dvojna Ivkova zmaga v Mar del Plati in Buenos Airesu predstavlja gotovo enega največjih uspehov jugoslovanskega šaha po vojni. Mladi Ivkov ni več da'leč od velemojstrskega naslova.

C. B.

Čas beži dragi prijatelj, zato pri prebiranju Novega lista pomisli za hip tudi na naročnino, ki je potrebna, da ga boš hahko naprej dobival!

Smith je jel hoditi sem in tja po sobi. »Čigavo ime?« je vprašal zdajci, »stoji zdaj na vrhu našega spiska?«

Menil je seznam vseh znamenitih mož, ki so bili na poti zlodejemu geniju, ki se je vtihotopil v London in vršil svoje pogubonosno delo, da bi dosegel zmago rumenega plemena.

Pregledal sem najine beležke.

»Lord Southery,« sem odvrnil.

Smith je zagnal jutranji list proti meni.

»Poglej,« je dejal kratko, »mrtev je.«

Čital sem poročilo o plemenitaševi smrti in pogledal dolgo smrtno naznanilo, toda le pogledal. Nedavno se je bil povrnil vzhoda in zdaj je po kratkotrajni slabosti umrl zaradi neke bolezni srca. Nikake omembe ni bilo, da je bila njegova bolezen huda, in tudi Smith, ki je z ljubosumno gorečnostjo pazil na svojo čredo — čredo, ogroženo po volku Fu-Mančuju — ni pričakoval, da je bil konec tako blizu.

»Ali misliš, da je umrl naravne smrti, Smith?« sem vprašal.

Prijatelj je segel čez mizo in položil konec svojega dolgega prsta na podnaslov, ki se je glasil: »SIR FRANK NARCOMBE PREPOZNO POKLICAN.« »Vidiš,« je dejal Smith, »Southery je izdihnil ponoči in zdravnik Frank Narcombe, ki je prispel nekaj minut kasneje, je takoj proglasil, da je nastopila smrt zaradi oslabelosti srca, in je videti, da ni opazil nič sumljivega.«

Zatopljen v misli sem ga pogledal. »Sir Frank je sloveč zdravnik,« sem počasi dejal; »toda vedeti moramo, ali je kaj sumnil.«

»Vedeti moramo,« je zarentačil Smith, »da, ako je dr. Fu-Manču odgovoren za Southeryjevo smrt, nihče razen strokovnjaka ne bi mogel nič sumljivega vedeti. Fu-Manču ne pušča sledov.«

»Ali pojdeš tja?« sem vprašal. Smith je skomignil z rameni.

»Mislim, da ne,« je odvrnil. »Ali je kdo, ki je še višji ko Fu-Manču, spraval lorda Southeryje ali pa je rumeni doktor opravil svoje delo tako temeljito, da ni ostalo nikakih sledov za njim.«

Ne da bi okusil svoj zajtrk, je kolovratil po sobi in potresal ognjišče z vžgalicami, s katerimi je venomer iznova našilgal svojo pipo.«

»Nič ne koristi, Petrie,« je nenadoma izbruhnil; »ne more biti naključje. Morava tja, da vidiva.« Eno uro pozneje sva stala v tihi sobi, kjer so bili zastori spuščeni, v mrliskem ozračju, kjer sva zrla na blede, razumno obličje Henryja Stradwicka, ki je počival za sijajnim čelom, je napravil načrte za gradbo železnice, za katero je Rusija plačala toliko ceno, in ki je snoval načrt za prekop, ki je v bližnji bodočnosti moral zblížati dve celini za celo tedensko potovanje. Zdaj ne bo več snoval načrtov.

»Zadnji čas je kazal znake »angine pectoris,« je tolmačil hišni zdravnik, »toda nisem pričakoval usodnega konca tako kmalu. Poklicali so me bili okoli dveh zjutraj, ko sem našel lorda Southeryje v resno izčrpanem stanju. Storil sem, kar je bilo mogoče, in poslali smo po sira Franka Narcombea. Toda malo pred njegovim prihodom je bolnik izdihnil.«

»Iz tega razumem, da ste zdravili lorda Southeryje za »angino pectoris?« sem dejal. (Nadaljevanje v prihodnji številki)